

Pedagogická komunikace se zaměřením na výuku informačních technologií

Ivan Kovařík

*České vysoké učení technické v Praze
Masarykův ústav vyšších studií*

*Vedoucí práce: prof. PhDr. Alena Vališová, CSc.
Pracoviště: Oddělení pedagogických a psychologických studií
Akademický rok: 2019/2020*

Abstrakt

Bakalářská práce se věnuje pedagogické komunikaci ve výuce informačních technologií se zaměřením na využití učebních otázek v práci lektora vzdělávání dospělých. Cílem práce je na základě předložených případových studií sestavit doporučení pro pedagogickou komunikaci se zaměřením na výuku informačních technologií, pro potřebu vybrané firmy. Praktická část je zpracována kvalitativním výzkumem metodou případových studií. V závěru práce jsou uvedena doporučení pro pedagogickou komunikaci práce lektora informačních technologií, která vyplynula z praktické části.

English summary

The bachelor's thesis deals with pedagogical communication in teaching information technology with a focus on the use of questions by the lecturer in adult education. The aim of the work is to make recommendations for pedagogical communication based on the presented case studies, with a focus on teaching information technology to meet the needs of a specific company. The practical section encompasses qualitative research using the case studies method. The conclusion offers recommendations for pedagogical communication in the work of an information technology lecturer based on the results of the practical part of the thesis.

Metodika

Ve výzkumném šetření je zvolen typ kvalitativního výzkumu. Hlavní výzkumnou metodou je metoda případové studie - kazuistiky.

Předmětem výzkumu jsou dva vybraní klienti muž a žena, kteří u stejného lektora absolvují kurz. Jedná se o individuální vzdělávání, tedy práce lektora s jedním klientem.

Zkoumaným jevem je pedagogická komunikace mezi lektorem a klientem. Komunikace je zkoumána metodou zúčastněného pozorování. Sledován je styl pedagogické komunikace mezi klientem a lektorem a její vliv na učení klienta, konkrétně využití aktivních učebních otázek ve výuce informačních technologií.

Dalším zdrojem pro kazuistiku jsou rozhovory s klienty a lektorem. Byl zvolen typ polostrukturovaného rozhovoru, který vychází z předem připraveného seznamu otázek.

Výsledky

Na základě své profesní praxe a nastudované literatury předkládám souhrn doporučení pro lektory IT. Uvedená doporučení slouží především k reflexi vlastní práce lektora. Výstupy z bakalářské práce jsem shrnul do desatera pro komunikaci mezi lektorem a klientem ve výuce informačních technologií.

Jako výchozí bod pro doporučení pro praxi jsem vyšel z obecných didaktických zásad obecné didaktiky a aplikoval jsem je na poznatky didaktiky technických odborných předmětů.

Jako určité shrnutí z realizované praktické části uvádím souhrn nejdůležitějších poznatků, které jsem si osvojil při realizaci mého výzkumného šetření.

Desatero pro komunikaci mezi lektorem a klientem ve výuce informačních technologií.

1. Domluvte si s klientem pravidla komunikace.
2. Úroveň jazyka přizpůsobte uživatelským dovednostem klienta.
3. Ověřujte, že význam používaných termínů je klientovi zřejmý.
4. Nově osvojované poznatky aplikujte na konkrétních případech.
5. Opakujte postupy, aby došlo k jejich automatizaci.
6. Simulujte situace, které klient řeší ve své práci.
7. Přizpůsobujte se požadavkům klienta.
8. Vytvářejte bezpečné a stimulující prostředí pro výuku s využitím aktivních učebních otázek.
9. Vystupujte z expertní role, buďte kolegiální.
10. Při hodnocení výsledků učení klienta si uvědomte, že hodnotíte výsledky svojí práce.

Literatura

1. GAVORA, Peter. Učitel a žáci v komunikaci. Brno: Paido, 2005. ISBN 80-731-5104-9.
2. CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
3. KOLÁŘ, Zdeněk a Alena VALIŠOVÁ. Analýza vyučování. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80247-2857-5.
4. VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ a kolektiv. Pedagogika pro učitele. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3357-9.